

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 07498

RUF FUN FLIGL

Roshelle Weprinsky

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

לֹהֵי כּוֹן פְּלִינְגָּל
פּוֹן
רַאֲשׁוּעָה וְעַפְרִינְסְּקִי

ניו יָרְקָה, 1926.

I

א י ד

איך בין ווי מײַן קלײַד —
שטיל פִּיעָר אָוֹן זְיָה,
מיינע טונקעלע וויעס
פְּלָאַטָּעָן אָוֹן צִיטָעָן
וואַיְדֵעַן בְּרָעָגָן
פָּנוּ מִין קְלִיָּד ;
אוֹן פָּנוּ מִין דֶּרֶכְזָכְטִיקָן נְאָפָן
צִיטָּזִיךְ אָרוֹף מִין האָלוֹן
וּוְיָסָן אָוֹן דִּין,
אוֹן פָּאַרְבִּינְקָט נְאָךְ טְוִוִּיט.

ד א ס ל י ד

איך זע —

עם היינגען אפנעהאקט די אוזארן
אויפן ברעג פון טוך
און שטרען זיך אומזיסט...
אפנעהאקטע געלבלאכע קלאוישן,
בלוייבע שפייצנפינגער, אוירלאד —
לייפלאך האלבע שטרען זיך —
שטרען זיך אומזיסט...
און עם הוויבט זיך אן איזו
בא מיר דאס לֵיד.

* * *

דו האסט געעפנט פאר מיר דינגע אוין
ווען דו האסט גערעט,
איך האב געווען די באליידיקונג און שמיז
אויף דיין נשמה ;
און איר האב געוואלט זאגן :
דינגע אוין זיינען אפנען וואנדן,
פאמעלאך — ניט ריד ...

פֿאָרְנָאָכֶט

מייט גרויס-אויניקן או מעט קוקט דער פֿאָרְנָאָכֶט,
דער פרעמדער פֿאָרְנָאָכֶט פֿוֹן אויסערן שטאמט.

די שוערעה בערג צעויגן זיך, צערינען זיך.

אַפְּגַּנְּעַהְקַטְעַ פֿאָלָן אָום די בּוּמְעַר

בָּא דָעַם הִימָּל רַאנְהָ,

זַיְוַן שְׁטִוְיַן אָודָאי אָוִוָּה, אָוִוָּה יַעֲנַעַר זַיְוַת

אֵין טָאנְן לְאָנְדָן;

דָּאָ צְעַשְׁפְּרִיְּט זַיְךְ אֵין טִיכְעַר

דָּאָס דִּיקְעָן דְּרָאָזְשָׁעַנְדִּינְעַ בְּלוּוּ —

אַיךְ צִימְשָׁה פּוֹל וּוֹי אַטְרָאָפְּן טַוִּי —

פּוֹל מִיטָן פֿאָרְנָאָכֶט, — עַד אֵין אֵין מִיד פֿאָרְנָאָכֶט.

בְּלוֹיָעֶר פְּרִילִינְג

דער בלויילאכנדיקער פרילינונג דען
בייטשט אוייף מיט בייסנדייק בעיטשן
די אלטער ערדר צום לאבען.
דינגע בלוייע בליקן
בייטשן אוייף מיין מיד געווארן בלוט.
דינגע בלוייע בליקן
רעגענען פרילינונג אוייף מיין געבעגענעט רוקן;
און איך גלייך זיך אוים —
איך גלייך זיך אוים צו דיר.
אויף מיינע ליפן עפנט זיך דער שמייכל
פונ רופקיות קלונג
און מיינע העט — מיינע וויסע איסגעשריוין
אין זוי איז ווידער דא דער כה און דער פלאטער פון זעגלאן.

אוּמָעַט

נישטיקער אומעט !

צי האט דיר דעם וועג צו מיר געווויז
די זונן וואס שמייכלט היינט מיט ווייסע טרען ?
צי דאס אומדאנקbaar ווארט וואס איז געפאלן
היינט פרימאָרְגַּן פון זיינ מאָל ?
אדער, האבן שוין אויף מיין חבר'טעס
יונגן קבר די גראָלָאָך אַוִינְגְּנְעַשְׁפְּרָאָצְט
אוֹן אַיך דערשמעק זיַּי אַין דעם ווינט —
אדער, די וואָלְד אוֹיגַן פון געשטאָרבּעַנְעַם סינֶר ?
גָּאַלְדָּעַנְעַר אַומָעַט, גָּאַלְדָּעַנְעַר אַומָעַט.
דו בּוֹגְסְטַמֵּיד ווֹי אַ וַיְיַעֲנְדִּיקְעַ וּוּרְבָּעַ.

דִּין מִדֻּר קָאָפ

דִּין מִדֻּר קָאָפַה הַיִנְגַּט אֹוֶה מֵיָּוָן נַאֲקָן
וּוְאָפָּאָרְחַלְשַׁטְעָ דָוִזָּן,
אַיְדָ פַּילְ נַוְתָּ אַירְ גַּעֲוָוִכְתָּן,
אַיְדָ פַּילְ בְּלָוִזְ דָעַם אַטְעָם
וּוְאָסָ קַיְקָעַלְטָ זַוְרָ פָוָן דִּין מַוְיל
וּוְוְיִסְעָן, וּוְיִכְעָן רַוִּזְנַכְּלִיטָאַלְאָךְ
אוֹן שִׁיטָּן זַוְרָ פָּאַנְאַנְדָּרָעָר
אַיְבָּעָר מֵיָּוָן קָלוּדָה.

* * *

איך וועל אַרְומָנָעָמָעָן מִינָעָ אַקְסָל
מייט מִינָעָ ווַיְכַבֵּעָ הענט,
צֻמָּאָכוּ דַי אָוִינָגָן,
וועַלְאַלְעַ מִינָעָ אָוְרָעוֹן אָוּן אַנְסָטָן
וּוְ פַוִּינְגָלּ פַרְיְוָנָעָלְאָזָעָנָעָן
זַיְדָ אַוּוּקְטָרָאָגָן פָוּן מִיר.
איך וועל אוֹיֶף אַ גַּלְדָּעָנָם שְׁטָרִיךְ
זַיְדָ אַרְאָפְּאָזָן טִיפָּעָה, טִיפָּעָה,
איָן דַי טִיפָּעָנִישָׂן פָוּן מִין שְׁלָאָגָן.
בוֹינָזָם וּוְ אַ זָּאנָגָן
אַדְרָעָרָ אַיָּן מִין נַאֲקָעְטָקִיָּת וְוִי דָאָס מִירְדָּלָ פָוּן דַעַר לְבָנָה,
אַדְרָעָרָ נָאָר וְוִי אָן אַוִיסְגָּעַטְרָאָכָטָע אַיָּן זַילְבָּרָנָעָ סַאָנְדָאָלָן,
וועַלְאַיךְ אַוְמוֹאָנְדָלָעָן
זָוָן אַ וַיְוִיסָן וּוְעָמָג
איָן דַי טִיפָּעָ, בְּלוּוּזְרוּוּטָעָ הַיְלָן
פָוּן מִין שְׁלָאָגָן.

ש נ י י

דער בלאטער הומל היוננט איבערן טאג
ווע א מיידלעש פנים.
מיידלשיילארעה, פוכיק, בלוייער שניין.
דאָס לײַב אוֹז גראָנֶג די טרייט — קוּם, קוּם וועַי רִוְן אָז
די בלוייע שטערנדלאָך אֵין שנוי..
דער רָוִים אוֹז גראָוִים — אַיד בֵּין אַ ווּוַיסָּעָר פּוֹינְג,
אַיך שְׁנוּיָד די לְופְט מִיט מִיזְן בְּרוֹסֶט
כָּאַטְש אַיך שְׁטִי פֿאָרְגָּאָפְט.

• • •

פָוּן דִּיְוַן גָּלְדָעָנָעָם קָאָפּ בֵּין דִּיְוַן אַיְוָדָעָן טְרָאָט
בִּיזְטוֹ בָּאַלְוִיכְטוֹ מִיטּ לְבָנָה שִׁינְקִיּוֹת —
מִין נָאָדוֹן אַיְנָגָל.

פָוּן מִיר צָו דִּיר
שְׁפָרִיּוֹת אַיךְ אַיְן מִינְעָן חָלוּמוֹת
בְּרִיּוֹתָעּ מִירְמָלְנָעּ טְרָעָפּ ;
צְוִוִּישָׁן חָלוּם אָנוּ וּוֹאָר
וּוְעָל אַיךְ קָוְמָעָן צָו דִּיר,
אָזְוִי וּוְדָוּ וּוְלָסְטָמִיד
מִיטּ מִינְעָן טְוָנְקָעָלָעּ צָעָפּ.

* * *

דער בלוייער הווע איז אויסגעאנגען
אויפן וויסן שניי
וואי די בלוייע קינדרישקיט אין דינע אונן —
איך האב ניט ליב דעם שניי אן זיין פראסטיון בלוי,
אָ פֶאָר וּ אַסְמָה אִיךְ יַעֲדֵן טָאגּ קָוּנוּ וְוַיְהִי רִנְתָּא בְּרוֹדִיקָעָר
אייבער די שׂוֹאָרָצָע באָקָן
פָּוּן די בערג ?

נעם מיר

מווערטער-נאקעט שטיי איך פאר דיר.
מייט זוניקע הענט צי איך צו דיר.
מייט ליכטיגע גליידער זונג איך צו דיר. —
نعم מיר ווי דיע ווארימקייט פון שטראל,
نعم מיר ווי דיע וויאן פון ווינט,
نعم מיר ווי פריש וואסער צו דיין הייסן ליב;
نعم מיר ווי א זוניקון טאג —
نعم מיר אוון זונג מיד ! אוון לאך מיר!
לאך מיר אויפן קול!

* * *

איך וויאס ניט פארוואס
ניייך היינט מיט איזוי פיל צערטלאָכקייט
אַרְומֶ זִיד אַרְומֶ ;
כּוּמֶעֶט אַוִוֶּפֶט דֵי שְׁפִיצְפִּינְגֶּר.
איך קוֹק אַיְזֶן שְׁפִינְגֶּל :
מיינע האָר לְיוֹנָן זִיד מיט קְלוֹנְשָׁאָפֶט אָוּן מיט לִיבְשָׁאָפֶט,
דאָס פְּנִים אָוִיסְגָּעָצְעָרְטָלְט בְּלְיוֹן . . .
אַרְומֶ דֵי אַוִינָן טְוַנְקְלָעָן זִיד סְדוֹדָות —
אוּן אַיְזֶן דֵי שְׁוֹוָאַרְצָאָפְּלָעָן דָּרְקָעָן אַיד —
דאָס בִּיסְטו —

כ ו ו א ל י ע ס

בוואליעס וואמ דז האסט אויפגעברויוט איז מיין הארי
שלאנג זיך איז די ברעגן פון מיינע ליפּן
וואועס שלאנט זיך איז דער ים איז זייןע ברעגן
אוון בלוייבט דאך שטום.
נאָר מיינע אוינן בלוייבן ניט שטום —
זוי בלוייבן ניט שטום, מיינע ניט פאָרדעקטע אוינן
אוון איד באַהאלט זוי ניט פאר דיר.

גָּעָרָן אַוְמָגָעָרָן

גערָן אַוְמָגָעָרָן — אַוְמָגָעָרָן גָּעָרָן,
טֹסֶט אַ שְׁפֵילַ אֲוֹוָת מִיר מִיטַּ דִּיְנָעַ אַוְינָגָן,
טוֹט אַ זִּינְגַּ צָוּ דִּירַ מִיּוֹן בְּלוֹטַ לְבָנָה'ק הָעָלָן.
שְׁטָעָרָן בָּאַלְעָשָׂן פָּאַרְצָעָרָט —
ברַי נִיטַּ אַוְמָגָעָרָן מִיטַּ דִּיְנָעַ פִּינְגָּעָרָן.
געָרָן גָּעָרָן, פָּאַל אִיךְ וּוּי אַ זָּאנָגָן
אָוְנְטָעָל דָּעָרַ קָאַסְעַ פָּוּן דִּיוּן לִיפָּן.

אויגן

אויגן, אויגן, מידע שטערן
פון א זומער נאכט
טוקן זיך און פינקלען ווילדער
אין מיין בלוייער נאכט.

נאָר מיין בלוט צום פנים שלאנט זיך
פון דעם קלארוּ שווין ; —
קוקט ניט, קוקט ניט, מידע אויגן
און מיין הארץ ארין . . .

ס'האָבן אויגן שווין פון פריער
און מיין הארץ גענלייט ;
איינגעטונקט זיך, אויסגעלאשן,
וואילדער אויפגעבליט.

אויגן, אויגן, מידע שטערן,
פון א זומער נאכט,
טוקן זיך און פינקלען ווילדער
און מיין בלוייער נאכט.

מ י י נ ל י ב ע ר

מיין ליבער, דו ביסט ווי שארפער געוויז.
די ביטערע ריחות פון דינען רייד
פארגניען מיר אין די אויגן.
די ביטערע ריחות פון דינען רייד
בוינן מיך ווי דער ווינט דאס לְאֹזֶע שטיינגל
און נונגן מיך אָפּ פון דה,
און נונגן מיך אָפּ פון דה,
נאָר דינען הענט זיינגען ווי זונדשטראָל
ווי צעמיישן מיין וועגן.
אָ, מיין ליבער,
פאָרוֹאָס זאָלְסְטוֹ נִיט זַיִן ווי דאס לְוִיטֻרָעַ ווְאַסְעָרַל
אין וועלְכּוֹ אַיךְ ווע מיין פְּנִים —
און פְּאַרְוּאָס זאָלְן דינען רייד נִיט זַיִן
וואָי די קְלָאָרָע שטיינדְלָאָךְ אוֹיֶף זַיִן גְּרוֹנַט.

ו ו ע ז

ווען דער נאכט הימל פאטשט מיט די פֿלִינְגֶל
ביי די ברענן וואו דאס זאמָד איז שוואָריין,
זויינען מיר בידיע מיד פונט טאג
און פון די שעה'ן,
וואס ליגן ווי שווערע שטיינעַר
אין די זײַמען פון אונזערע קליידער.
לאזּוּ מיר די שווערע קליידער פון די אקסל פֿאַלְוִ
און מיר בירע — ערשת גבעארענע, האַלבּעַ לבנה'ס
גיסן זיך צוֹאַמְעָן,
שטופּן אָפּ די מידקייט...
און לאזּוּ זיך אַווּקָה, אוּפּ די שפּוֹצִיךְעַ וואַלְוִ פון שלאָה
איַן אַ זילבעָן שיפּעלְעַ.

אַיִן מֵאָל בְּלוֹין

איינמאָל בְּלוֹין האָב אַיךְ גַּעֲזָעָן
די זָאנְפְּטָעַ בְּלוֹיעַ חִימְלָעַן
פָּארְחָלְוּמְטָעַ זִיךְ טְרִינְקָעְנְדִּיק אַין דִּינְעַ אָוִינְגַּן.
נָאָכְדָּעַם זַיְינְגַּן אַלְעַ מַאלַ
די אָוִינְגַּן דִּינְגַּן
גַּעֲזָעָן קָאַלְוָרְלָאָן, גַּרוֹן,
אוֹן אַפְּט —
וּוִי קָלְיָינָן, גַּרְיָינָן זָומְפָעְלָאָר,
וּוְאָס בְּלִיאָסְקָעַן מִיד בְּיוֹנָאָכְטַן.
נָאָר מִיד אָרֶט דָּאָס נִיטַּן.
מִיטַּן אַ קָּלָאָפְּעָרְדִּיק הָאָרְצַן,
אוֹן מִיטַּן דָּעַם דָּאָרְשַׁטַּן,
וּוְאָס שְׁפָרְיִיט זַיךְ וּוּי אַ פְּלָאָס דָוֶרֶד מִיְּנָעַ נְלִידָעַר
אַיְוָל אַיךְ אַלְעַ מַאלַ אָהָהָן וּוְאָוּדוֹ בִּיסְטַן דָא —
וּוְיָוָל איַינְמָאָל האָב אַיךְ גַּעֲזָעָן.
די זָאנְפְּטָעַ בְּלוֹיעַ חִימְלָעַן
פָּארְחָלְוּמְטָעַ זִיךְ טְרִינְקָעְנְדִּיק
אַין דִּינְעַ אָוִינְגַּן.

ווען דו וועט אועק פון מיין האנט, פון מיין שטוב,

ווען דו וועט אועק פון מיין האנט, פון מיין שטוב,
וועט פון מיין נאָס,
די וואַרְיכִיּוֹת פון מיין האנט,
דאָס לֵיבֶט פון מיין שטוב,
און פון די גראָז, וואָס וואָקסן אוַיָּה מיין נאָס
וועט אַרוַיסְצִיעָן דאָס גְּרוֹן.
זוי וועלן זיך נוינָן ווי אוֹיך צומ טוֹיט
ווען דו וועט אועק,
נאָר מיר אוֹיז לֵיב די דו פון טוֹיט
ליַבעָר ווי דיוֹנָע נוֹט לֵיבָע רֵיד.

II

אייז נאקייטן הערבסט

איין נאקייטן הערבסט אייז דער אמת,
איין דינגע פינגער ווי נאקייטן צוועיגן,
איין אפנעדעקטע פעלדרעה,
איין די פולע פרוכטן וואם שווינגן.

מיך רעגט ניט די פוצונג פון פלאנצן
וואי דאס יונגעמיידלישע צוועיטן ;
איין נאקייטן הערבסט אייז דער אמת,
אוון זים אייז די פרוכטן, ניט די בליטן.

ד י ל י ב ע

די ליבע האט א זונגע געטאוּ
די ליבע האט א שפיל געטאוּ
אויף איר שמאלן פײַפל
בוי מײַן קליאָנעם ברעהָ —
אוֹן איז אָוועֵס —
וואָ עם נײַיט אָוועֵס די פֿאַרְבִּישִׁיט,
די האָפְטִיקִיּוֹת פֿוֹ בְּלֹטָן.
איך בין געלַיבָּן היטָן —
די גְּרוּיעַ באַבִּיצָּעַם — די טָאגָן.

באנעון צויטיקן ווי דאס ליב
און צערן דאס ליב און צערן,
מיין שיינער אינגל, וואקל ניט דיין טראט,
אנגעשבורת האסטו מײַנע שטען.

דו וועסט קומען,
און די אויגן פאָרפלאנטערטע נעצן.
אייד וועל עפֿענען מיין טיר;
דו וועסט ליינן דיין מאָנלאָכָן שטאלץ
וויי אָ קראָנָץ פֿאָר מִיר.

אייד וועל זיין אָומענְדָּאָך ווי די נאָכָט,
דו וועסט ווי דער טאג אֵין צִיר פֿאָרוֹנוֹנָקָען ווערטן —
נאָר ווי די נאָכָט גַּעֲבָרֶת דָּעַם טָאג,
וועל אייד דִיך צְרוּק אָ לְוִיטָעָן גַּעֲבָרָן.

ח ע ר ב ס ט

איך האב ליב געהאט דעם הערבסט ווי א פרעמאָד לאנד
איידער איך האב דיך געלענט.
ביסטו געקומען,
האָסט געפנַט פֿאָר מִיר די קּוֹפְּעֶרְטּוֹיְרָן פֿוֹן פֿרְעָמְדוֹן לאָנָה.
היינט זיינען מִיר נָאָעַנְטּ די נָאָקָעַטָּע שְׁטָאמָעַן פֿוֹן הערבסט
ווי מִיְּנַע אַיְגָעַנְעַע שְׁוּעַסְטָעַר אָזְן בְּרִידָה,
וּוְיָלְדוּ בִּיסְטּ מִיר נָאָעַנְטּ —
דוּ בִּיסְטּ אַ נָּאָקָעַטָּע, הערבסטּוּקָעַר שְׁטָאמָם —
איך לְיִעַן אָזְן גּוֹטְ דִּינָע טִיפָּע קָאָרְבָּן.

אַטָּג

הייזער — שוערעו, טעטפע קעפ
שפארן און איין נירעריקן בויך פון הימל
מענטשן קליענע אויפן שליאר
פלאנטערן די פים איין דראעל.

סטייעם קליענע פויגל ציען דרום וואו
זוי רענן ניט דאס הארץ מיט זיינר רופ פון פויגל
די זונ — אט אייז די זונ ; זוי אייז קליען און טרויעריך
קליען און טרויעריך ווי מײַן טאשן שפינגל.

דער הייל האט פארוועיגט די בערג
איין זיינע בלוייע ארים —
נאָדריך דראָעלענדיקע נאַכמיטאג שעה.
שפֿינען וואַקנְדְּלָאָה, גראָזָן אָוּן בִּינְעָן
שפֿין מֵיר אָרוּם, אָוָרְאָלְטָע לִיד פּוֹן רָו —
דָּרְעָמֶל מֵיר אִין וּ דָם בָּאָרגּ.

ק נ י י ט ש נ

קניטשן.
דינע ווערימלֿאך ארום מײַנע אויגז,
בָּאוֹרוֹאַיקְט מִיר,
דעָרְצְיַוְלְט :
דעָרְשְׁטוּרִים אַיז פָּאַרְיוּבָּה.
ערנְגָעֵץ וּאוֹו
אוֹיפְּפָן דָּוּקָן פָּוּן וּוַינְטָה,
טְרָאָגָט זִיךְרָה
וּוְ פִּילְ-פָּאַרְבִּיקָעָר שְׂטוּבָּה
די בְּלָיוֹנָג פָּוּן מִין פְּרִילְיָנָג
איַצְטָה וּוּלְהָן קְוֻמָּעָן
שְׁטִילָעָה זָאָרָגְפָּעַלְטִיקָע טָעָג
וּוֹאָם וּוּלְהָן זִיךְרָה צִיעָן
וּוְ אַמְּתִיזְזָמָעָר נָאָכְמִיאָטָאג.

מִיְן־קִינְד

אַירָע הָאָר זַיְנָעַן דִּיקָע קָאשְׁטָאֶזְהָאָן
וּוֵי מִינְעָן;
נָאָר אַיר קָוְלְבָל אַיְזָן יַוְנָג וּוֵי טָוֵן.
אַיְצָט, וּוּנְעַן זַי זַיְנָעַן פָּוּן אַיר לְעַרְבּוֹת,
צִוְּטָעַס זַוְּדָאָרְוּת,
וּוֵי אַדְיָן זַיְדָן־פְּעַדְיוּמָל,
אוֹן צִיטָעָרָט אוֹן שְׁפְּלַיטָעָרָט זַי ..
וּוַיְסַע בְּלַיְטָעַלְאָךְ פָּוּן עֲרַשְׁתָּוּן קִינְדָּעַרְטְּרוּוּעָר
שִׁוְּתָו זַיְק אַרְאָפָּע
אוֹן פָּאָלָן
מִיטָּדָי בְּעַקְעַלְאָךְ אַיְן וּוַיְכָעָר לְוַפְּטָט.
אַיְדָא שְׁטָיָי פָּוּן וּוַיְיָט ;
אַיְדָא בֵּין דָאָךְ נָאָר אַיר גְּרוֹזְסָעָר שָׁאָטוֹן,
וּוְאָסָם וּוְאָכָט אַיְבָעָר אַיְר,
אוֹן צִיטָעָרָט.

פְּרִילִינְג

דעָר פְּרִילִינְג קַומֶט,
מֵיָּוֹן טָאכְטָעָר בְּלִיטָה,
וּנְגַע גְּרוּזְלָאָר שְׁפָרָאַצְן
פָּוּן מֵיָּוֹן גָּרְטָנָס עֲרָד.
וּוִינְטָלָאָר וּוּ דִי פּוֹיגָל וּוְאַנְדָּרָעָן אַיְוָן,
וּוִינְטָלָאָר שְׁכָרְזִין אַיְוָן מִיטָּזָעָר וּוְיָוָן —
אַיְדִּיבָּן אַוְמָעָטָיק אַיְן פְּרִילִינְג
אַוְמָעָטָיק וּוּ אַיְן אַ פְּרִעְמָד לְאַנְדָּ.

א ג א נ צ ע נ א כ ט

א גאנצע נאכט האב איך געהרט דעם רעגן,
ער אויז געגאנגען מיט דיינע טרייט,
מיט דיינע טרייט א גאנצע נאכט...
מיין וואכיך אויער, מיין ווארים בעט
האבן זיך גענארט מיט רעגן טרייט,
מיט רעגן טרייט א גאנצע נאכט.
אווי ווי א שלאנג האט זיך פאַרְקָנוֹילֶט דאס הארי
אנטקען טאג וואס אויז געקומען אליאו —
אנטקען טאג וואס אויז געקומען אליאו —
אויף מיין האלו א גרווער שטיין.

III

א, מײַין שפֿראָך

א, מײַין שפֿראָה,
דו ביסט זילבעריך בלוי —
דו ביסט ליכטיקער גאלד.
אוּן ווֹאָס טו אַיך מִיט דֵּר ? —
אַיך שְׁפִּיל זִיד מִיט דֵּר
וּוִי קְלִיּוֹנָע מִיְוָלָאָךְ מִיט זַיְעָרָע פּוֹפּעָם,
מִיט זַיְעָר שְׁפִּילְצִיָּג אַיְפָּן דִּיל —
אַיך פָּאָרוּוֹרְבָּל זִיד אַיְן מײַין שְׁפִּיל.
נָאָר אָפְּט שְׁנִיָּד אַיך מִינָּעָ לְיָפָּן אַיבָּעָר דֵּר,
צִי דִּיךְ פָּוּן מִינָּעָ זַאֲנְפָּטָעָ צָעָלָן.
אוּן וּוִי אָמוֹיכְטָבָאָרְגָּאַלְדָּעָנָע שְׁטָרִים
פָּאָרוּוֹאָרָף אַיך דִּיךְ צָום הִימָּל.
אַיך פְּלָעַט דִּיךְ אוּן פּוֹרָעָם נָאָר מײַין גַּעַשְׁטָאָלָט
אַיך פְּלִיכְמָה דִּיךְ וּוִי בְּלִיטָן פָּוּן אַ וּוַיְסָן וּוֹאָלָד ;
פָּוּן אַ זַּילְבָּעָרְנוּם וּוֹאָלָד.

פּוֹן מִינְעַ שֶׁל אָנְקָע גַּלְיָדָעַ

פּוֹן מִינְעַ שֶׁל אָנְקָע גַּלְיָדָעַ וּוֹיְנָעַ קוֹנְדָעַ נִיט גַּבְיוּרָעַ,
וְאָס וּוֹילְזַן דָּוָרֵךְ מִיּוֹן לִיּוֹב דַּי וּוֹיְסָעַ וּוֹלָט דָּרָזָעַ,
אוֹן אֲוִיפְבְּלִיעַן אָונְטָעַ דָּעַר זָוַן
מִיט קָעְפְּלָאָר גַּעֲקוּרְיוּלְטָאָר,
אוֹיגְלָאָךְ בְּרוּיט פָּאָרוּוֹ אָונְדָעָרָטָעַ,
שְׁוּוֹאָרְצִיןְקָעַ אוֹן בְּלוֹי.
נָאָר טִיף אִין זִיךְ פָּאָרְטוּבְּ אִיךְ
יָעַנְעַ קָלָאָרְעַ שְׁטִימָעָלָאָר
מִיט טְוִוָּנָט שְׁטִימָעַן פּוֹן אַ פְּיְכָרְיוֹשַׁן דְּרָאָגָן
צָוַיְן וּוֹי אִיצְטָעהָ אִיְבָּיקְ אָזְוִי בּוֹיְגָזָם, אָזְוִי שֶׁלְאָנָק
אוֹן פְּרָיִ פָּאָרְ מִיּוֹן קָאָפְּרָזָן,
פָּאָר נָעַכְתְּ גַּעַשְׁטָעְרָנְטָעַ,
אוֹן פָּאָר דִּינְעַ צָעְרָטְלָעְנְדוּקָעַ הָעָנָט —
זָאָלָן מִינְעַ טָעַג כָּאַטְשׁ וּוֹעָרַן האַסְטִיקָעַ פָּאָרְשָׁוּעָנָט,
אוֹ דָאָרָטָן וּוֹאָוָא אִיר וּוֹאָרט —
אִיר בְּלוֹעַ שְׁוּוֹאָרְצָעַ אֲוִינְגָלָאָךְ אָונְטָעַ דַּי וּוֹיְסָעַ טְוִיעָרָן
קָוְמָעַן זָאָל אִיךְ יָוָנָג צָו אִיךְ.
אִיךְ וּוֹעַל אִיךְ שְׁטִיל צְוּוֹאָמָעָנְעָמָעַן
אָונְטָעַ מִינְעַ מָאָמָע פְּלִוְנְגָלָעַן
אוֹן אֲוִיפְּ עַפְעַם טְרוּיָעַן
אוֹן וּוֹיְנָעַ שְׁטִיל מִיט אִיךְ.

• • •

מיינע זוויסע פינגערא,
אין וועלכע איד באהאלט מיינע אוינן
ליוכטן פאר מיר
ווע גאָלדענע ליבט.
שלייאכן עפנען זיך, ברוייטע שליאכן
נאָלדענע שליאכן —
איך קען נאָר חלומ'ען
ניט זיין באָטרעטן.

בִּיִּם בְּרַע ג

איך זוייז ביים ברעגנ
אייבער מיר די חוויכע דעםבעס רוויישן
און שפונקלען אָפּ זוייערע קעפּ
אין דעם טיפּן, גראינעם טויר.
קומען ווינטלאָד מיט פוינֶל
און קנייטשן אוים די פְּלַאָךְ פּוֹן טִיךְ
וואָ די זאָרג אָ גְּלַאָטוֹן שְׁטַעַרוֹן —
און די וועלֵן — שטילע, פֿאָרְשַׁעְמַטַּע
וואִי קינדרעֶר לְיְפַלְאָךְ —
פְּלַאָפְלַעַן עַפְעָם פֿאָר מִיְנָעַ פִּים.

ווען דער הערbst קומט איבען לאנד

ווען דער הערבסט קומט איבען לאנד
באחאלטן זיך פלאמיך שטייקער זומער
בא יונגע פרויין
און שמעלצון זיך איבער זיינער רײיפע אסעלען,
פלייסן אַרונטער אונטער זיינער הויט ;
און די פרויין — פאָראַהילטער זומערם —
טראנן זיך דורךן ווינטער
מייט גליינדריך טרייט.

דו צארטער, מיט די קינדריש בלוייע אונגן,
 אין א רעננדיקן טאג
 האסטו אויפגעשיןט פאר מיר;
 האסט מיך מיטן שירט בייז דער באז באגלויט,
 באז דערלאנט דיזן וויסע האנט,
 און דינגע אונגן — בלוייע בלימלאה,
 האבן איין דעם רעגן זיך א וויג געתאָן
 ביסט פארשווואונדו.
 נאָר דורך פענצעטעל פון באז,
 אין דעם קרומען נאנג פון דען,
 האבן אויפגעבליצט און זיך געויגט
 בלוייע בלימלאָך צוּוִי.

* * *

מיין געוויזן איז פֿרִילְוָנְגֶגֶד עַגְמָן אֵין דִּין הָעֲרָבָסְטָן,
דאָרְשְׁטִיךְ שְׁלִינְגְּעַן דִּיןְנָעַן קְנִיטְשָׁן מִינְנָעַ טְרָרְהָן ;
אֵין דִּיןְנָעַן אָוִינְגַּן פְּלָאָקְעָרָט אֹוִוָּגְּרָן גְּרָאָן —
די זָוָן, וּאָסָם אַיךְ הָאָבָּב יְוָנָגֶן גַּעֲמָאָכֶט פָּאָרְדִּיר
רוּקְטָט אַיְרָטְפָּן שָׁאָטָן אֹוִוָּגְּמָיָן שְׁטָעָרָן . . .

* * *

אויף מיין טאג האט זיך געליגנט א פאָס וווײַסער שימעה,
א וווײַסער שטעג האט זיך געליגנט אַין מיין טאג ;
איך וועל היינט טראָגן מיין נשמה אויף א וווײַס קלאר טעלעֶרל
ווען איך וועל באָדינען מיינע געסט ;
און שפּרייטן אַין זיך דעם וווײַסן שטעג
אונטער האָלב פֿאַרמאכטָע אויגן.

זוניקע פארגעטנקייט

1

קליענע און גרויסע אומרווען און אונטערן
וואס צערן מיך טעג און טעה,
וואס מאכון פלאיך מיין ברוסט
און בלוייך מיין פנים —
נייען צום סוף אוועק און שלאפען איין
אונטערן בארגן,
וואו עס שלאפען אלע בייזע חלומות;
און לאזן מיך רוען.

א פרישער פרימארגן
ווינט מיך
איין זון ליכט און איין פארגעטנקייט.

זוניקע פארגענסנקייט,
 ווי א קריישטאלענעער ים,
 אויפֿ דײַן רוקן ווינְג אַיך זיך
 און שווים
 מיט האָלְכְּבָּאָפְּעָנָע אָוִינְגָן .
 אַ ווֹיסְעָר הִימְלָ מִיט רֹו
 זַיְפְּטָ זַיְךְ דּוֹרֶד מֵיָּן מַה
 אָוּן עַס שְׁפִינְטָ זַיְךְ,
 עַפְּעָם פָּאָרְשְׁפִינְטָ זַיְךְ,
 סְאִיזְוִין טָוָט .
 אַיךְ ווֹינְג זַיְךְ ווֹוִיטָעָר
 אוֹיפְּן זַוְנִיקָן רָוקָן
 אוֹיפְּן קָרִישְׁטָאָלָעָנָעָם רָוקָן .

אויף די ראוע וווענט פון מיין צימער
 זיננט די זוּן,
 קיינער הערט ניט איר געוזאג;
 נאר מיין נשמה וואס איז מיד —
 מיין נשמה וואס איז מיד
 וויגט זיך אונטער א בוים פון נאלדענע גלעקלאה,
 פון נאלך שמייכלדיקער רה,
 און די זוּן זיננט דאס ליך
 פון זוניקן פארגעסן,
 און וועבט נאלדענע שפינועבעס
 אויף מיין וואונד.

* * *

דעָר טאג איז היינט אזוּן דורךזוכטיך,
דורך אונ דורך זוּן בליטָן,
زوּן בליטָן אונ שמייבָּלען.
פֿאָר ווֹאָס דאָכְטָמַט מִיר אוּ דער טאג איז אַ ווֹאָנד
וֹוָאָס אַיך טָאָר נִיט אַנְרִיך ? —
אַיך ווֹל זִיך נִיט דָרְמָאנֶעָן —
אַיך ווֹעֵל גִּין דָרְכָן טָאָג מִיט לְיִכְתָּע, לְיִכְתָּע טָרִיטָה,
אַיך ווֹעֵל גִּין בַּיְ דִי בְּרָעָן
נִיט אַנְרִיך דִי ווֹאָנד אַינְטָאָג.

עַד אָוֹן זֶה

זינע ריד

האָכוּן בְּיוֹזָע פִּיעָרְלָאָךְ גַּעֲצָנוּן אֵין אִירָע אָוְנוּן.
אוֹן פָּוּן וְאָנָעָן האָט זַיְד גַּעֲנוּמָעָן אַהֲרָע
אַ שְׁוּפְנְדִיקָע שְׁלָאָנָג ?

אוֹן דַּי שְׁוּרְדָּוָן אֵין זִינָע בְּלִיקָּוּן ! —

עַם האָט זַיְד אִיר גַּעֲוָאָלָט דָּעַם כְּחַה האָכוּן
אוֹן אַ טְרוּיסָל טָאָזְדָּוָן דַּי וּעְנָטָן.

זָאָל נְעַמָּעָן הָאָגָּלָעָן לְיִם אֵין שְׁטִינָנָעָר
אוֹוָה זְיִיעָרָע בִּידָּנָס קָעָפְעָ

אַבְּעָר זַי האָט נָאָר גַּעֲהָאָט דָּעַם כְּחַה פָּוּן אַ פְּלָאָקָעָר,
פָּוּן אַ פְּלָאָקָעָר וְאָסָס וּוּרְטָמָשׁ שְׁנָעָל פָּאָרְצָעָרָט ;

אוֹן זַי האָט זַיְד דֻּרְמָאָנָט
אוֹזָן שְׁטָאָרָקָעָר פָּוּן אִיר קָאָפְעָ זִינָעָן דַּי וּעְנָטָן.

אוֹן זַי האָט זַיְד דֻּרְמָאָנָט,
אוֹזָן בְּלוֹט האָט לְאָנָג נְעַפְעַנְטָעָט

אִירָע פִּים אוֹן הָעָנָט —

אוֹוָוָוָזָי וְאָלָט גַּעֲהָרָט דָּעַם בְּרוֹדָ פָּוּן אַ צְוּוֹיָג
הָאָט זַי דֻּרְהָעָרָט דַּי וּוּיְכָיָט אֵין אִיר קָוָל —

עַר האָט אַ שְׁמוּכָּל גַּעֲטָאָנוּ נִיהָ, וְוָי אַ דְּעַרְשָׂרָאָקוּן קִינְד —
די שְׁוּרְדָּוָן האָכוּן זַיְד גַּעֲלָאָשָׁן.

* * *

נאכדעם איז איר קאָפּ געלען שטייל
איין זייןע קני
איין ס'חאָט זיך איר געלערט :
וואַי גוט ט'יוֹאָלֶט זיין וווען זיך זאל קענען אָסְרִינָן
פֿון אָונְנְטָעֵר זיין גָּלְעַטְנְדִּיקָעּ הָעֵנָט,
וואַי זיך זיין אַ דִּינָעֵר שְׁטָרָאָט
וואַס בְּיוֹגַט זיך אָוִים אָזְן אִין
איון לְיוֹפְּט אָוּעָה, אָוּעָק
איון עַנְדִּיקָט קִיְּנָמָאָל נִיט דֻּעַם לְיוֹפְּנִידָיקָו ווּגְן.

מִיְן גָּלִיק

עם איז א פארביך פלאטערל
דאם קלינגע גליק
וואס טאצט פאר מיר ;
און איז אזי פארענדרנדייך —
ווע קען איד כאפֿן זיין פֿאַרְבּוֹן ?
ביינאכט נאָר
פאָלט דאָס גָּלוּק מִיט די פְּלִינְגָּל אָוּוֹפּ מֵיָּוָן האָרְאי,
זִיס דְּרִיכְתּוֹ זָךְ צָו מִיר
דאָס גָּעוּוִיכְתּוֹ פָּונְ שְׂוֹאָרֶץ —
מיַט וּוֹיְסַע אַרְעַםְסָ קְלָאָמָעָר אִיד עַס אַרוּם.
דאָהֶה בְּיֻם פְּרִימָאָרְגּוֹן לְיֻכְּט
וּוֹידְעַר טָאנְצְט אָזָן שְׁעַמְעַרְטָט,
דאָס קלינגע פלאטערל — מֵיָּוָן גָּליק
און איז אזי פארענדרנדייך.
מיַט טְרָעָן אוּגָּן פִּינְטָל אִיךְ,
און קען נִיט כאפֿן זײַנְע פֿאַרְבּוֹן.

א יְדָ בִּין יְוָנָג

איך בין יונגה מיינע אויגן זוכן עפעם, ערגעז,
הויס בריען מיך די סודותדייק ווינטן פון דער נאכט;
דו ביסט קלונג איזן מיר אויפגעדעקטע זיינען אלע סורות
וואס דאס פולע לעבן האט אין דיין שויס געבראכט.

אייר, איך בײַנק נאך רײַיד פון ליבע איזטגעחלומט
וואס שיאנקען מיר די ערדר אווועה, דעם הימל ווי קריישטאל.
דו — דו שמייכלסטט קלונג, וויסט דעם סוף פון אלע דיינע ווערטער
וואס דו האסט אוואָך דיין יונגן וועג צעוויט אמאָל ...

פָוּנְבָאָן

טרויישיק האבן אראפנוקומט די פענצטערלאד פון באן,
און מיט א פײַף ווֹאָס קִילֶט דָּאס בְּלוֹט
האט זיך די באן
געטאן א ווֹיג אַין ווֹעֵן ;
פָוּן א נָאָעָנָטָן פָעָנָצְטָעָרְלָן
האט דִּיְוָן קָאָפּ אַרְוִיסְגַּעַשְׁטָעָקָט,
דיינע אַוִינָן — הַיְמָלְדִּיק, טְרוּוּעָרִיךּ
האבן מיד באָנְגְּלִוִיט,
ביּוֹ אַיד בֵּין אַ קְלִיּוֹנְטָשִׂיךּ פִּינְטָעָלָע גַּעֲוָאָרָן ;
אוּבָן האט זיך נָאָד גַּעֲדָרִיךּ דָּעָר שְׁוֹאָרְצָעָר רָוֵר
וּוְ אָן אַיְזָעָרָנָע קִיטִּי,
און אוֹד האָב נִיט פָאָרְשָׁתָאָנָעָן
צְוָלִיב ווֹאָס עַמְּ לִיגְט אַ ווֹעֵן
אַכְּבִּיסְלָן בָּאָרְגָּן אַרְוִיָּה,
וֹאָס פִּירָט צָו מִיּוֹן שְׁטוּב.

ווען איך זאל קינדרעלאך געבעירן

ווען איך זאל קינדרעלאך געבעירן,
יעדען יאָר אַ קינד ביז אַיך וועל האָבוֹן צעַן ;
ווען אַיך זיַּוְדְּךָ דָּאָס וּאַלְטָן גַּעֲוָעָן .
אַיך וּאַלְטָן זיַּוְדְּךָ דִּי טָעַג גַּעֲזָוָן אָנוּ גַּעֲזָוָן ,
אָנוּ אַיְן דֵּי אַוּנָטוּן וּאַלְטָן אַיך בַּיּוֹם קְלִינָעָם לִכְתָּב
לִיְּבָעָלָאָךְ פָּוּן וּאַלְטָן פָּאָר זיַּוְדְּךָמֶן .
הֻמְּדָעָלָאָךְ אָנוּ וּוַיְנְדָעָלָאָךְ וּאַלְטָן אַיך פָּאָר זיַּוְדְּךָמֶן ,
פָּאָרְטָאָגָן וּוַען אַלְעָן שְׁלָאָפָּן ,
וּאַלְטָן אַיך זיַּוְדְּךָמֶן צְעַהַאנָּגָן אַוְיָף דַּי שְׁטָרְיָק ,
אָנוּ וּאַלְטָן אַ קְוִילִינְקָעָן גַּעֲשָׂטָאָגָן ,
גַּעֲקוֹקָט אַיְן גַּרוֹיְסָן , בְּלֹוּעָן הַיְּמָלָאָךְ
אוֹבָּס צְזֻעָּמָט הַיְּוֹנָט דַּעֲגָעָנָן ,
אָנוּ ס'וּאַלְטָן מִיּוֹן הַאָרֶץ בַּאֲהַלְלָתוֹ אַגְּנָעָקוֹוָאָלָן
פָּוּן דָּעַם שִׁירָךְ , שְׁאָרָךְ
וּאַסְטָרָעָן וּוַיְנָטָם מַאֲכָט
טְרִיוּבְּנָדִיךְ דַּי שְׁטָרְיָק הַיְּן אָנוּ הַעָרָן ;
אוֹיְפְּבָלָאָזְנָדִיךְ בַּיְּכָלָאָךְ אַיְן דַּי הֻמְּדָעָלָאָךְ אָנוּ וּוַיְנְדָעָלָאָךְ
זַיְּ דַּי פָּגָעָן פָּוּן אַ זְעַנְשִׁיףָ —
דַּי פָּגָעָן פָּוּן מִיּוֹן זְעַנְשִׁיףָ —
וּוְיַּוְאַנְדָּעָלָאָךְ דָּאָס וּאַלְטָן גַּעֲוָעָן .

דער טאג

לאנגנוויליק און פויל און אויסגעזויינן,
וואו די בהמה וואס ליגט אויף אלע פיר,
דרעלט דער טאג אונטער דער זוּן,
מייט צעשפְּרִיּוּטַע לאפָעַם,
און פְּילַט נִיט וְוַי עֲרַךְטַזְבַּעַד דְּרֻעְמְלַעְנְדִּיך
בָּאָרְגֵּן אַרְאָפֶן, בָּאָרְגֵּן אַרְאָפֶן —
נָאָר פָּוּן דָּעַם לְעַצְטָעַן טְרוֹיְסָל בַּיּוֹם מְעַרְבָּדָר
כָּאָפָט זִיךְ אַוְוִיפְּ דַּעַר טָאגַן
מייט צְעַגְלִיטַע בְּהַמָּה שְׁעַ אַוְינָן
איין דַּעַר זִינְקַעְנְדִּיךְעַר זָוּן.

ר ע ג נ

דעך רענן אוו געפאלן אין דער זון
וואו טראפנס טרען
אוות גלאאנציקע קינדרערשע בעקלאָה,
וואו איזדעלע בליטו האט ער זיך צעוויט ;
פלוצלינג — האט ער זיך א לאו געטאָן
וואו א מחנה יונגע, שטאלטנע אונגלאָך
בוייטנדייך די פים איבער דער ערדה.

